

Evaluatierapport
Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008

Veiligheidsregio Hollands Midden

Werkgroep Multidisciplinair Oefenen

Datum: 9 januari 2009

Auteur: Mw. V.V. van Baardwijk

Korte omschrijving evaluatie

Evaluatie	Oefeningen volgens Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008
Omschrijving	Vanuit de oefenvisie die beschreven is in het Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008 wordt hieraan jaarlijks invulling gegeven door middel van het opstellen van een Oefenjaarplan. In deze oefenjaarplannen wordt concreet aangegeven welke multidisciplinaire oefeningen worden georganiseerd. In dit document wordt deze gehele oefencyclus geëvalueerd.
Betrokkenen	Regionale brandweer Hollands Midden, Politie Hollands Midden, GHOR-bureau Hollands Midden, Gemeenten Hollands Midden, Openbaar Ministerie, Regionaal Militair Commando West, Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard, Hoogheemraadschap Rijnland.
Status	Concept
Versie	1
Datum	21 oktober 2009

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
2. Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008	2
2.2. Doel oefenbeleidsplan	2
2.3. Doelgroep.....	2
3. Evaluatie strategisch niveau	3
3.1. Oefeningen voor het Beleidsteam	3
3.1.1. Korte schets oefenjaar 2005.....	3
3.1.2. Korte schets oefenjaar 2006.....	3
3.1.3. Korte schets oefenjaar 2007.....	3
3.1.4. Korte schets oefenjaar 2008.....	3
3.2. Oefeningen voor het Regionaal Beleidsteam.....	4
3.3. Oefeningen voor het gemeentelijk Kernteam.....	4
3.4. Evaluatiepunten	4
4. Evaluatie tactisch niveau	5
4.1. Oefeningen voor het Regionaal Operationeel Team	5
4.2. Evaluatiepunten	5
5. Evaluatie operationeel niveau.....	5
5.2. Oefeningen voor het Commando Plaats Incident.....	5
5.3. Evaluatiepunten	6
6. Evaluatie grootschalige multidisciplinaire oefeningen	6
6.1. Oefening "Bedrijfsongeval in de tunnel" op donderdag 14 april 2005.....	6
6.2. Oefening "Danceparty" op dinsdag 7 juni 2005.....	7
6.3. Oefening "Als een vis in het water" op maandag 29 mei 2006	7
6.4. Systeemtest HSL "Onderweg" op dinsdag 20 maart 2007	7
6.5. Oefening "Nachtmerrie" op maandag 16 oktober 2007	8
6.6. Oefening "Chloorspoor" op maandag 14 januari 2008.....	8
6.7. Oefening "Waarde(n)Vol" op donderdag 15 mei 2008.....	8
6.8. Oefening "Domino Day" op donderdag 23 oktober 2008	9
6.9. Oefening 'Watergolf' op donderdag 30 en vrijdag 31 oktober en maandag 3 november 2008.....	10
7. Behalen van de oefenbeleidsdoelen.....	11
8. Conclusies en aanbevelingen	12
Bijlagen.....	14

1. Inleiding

Voorliggend evaluatierapport is opgesteld op basis van de evaluatieverslagen naar aanleiding van de oefeningen die volgens het Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008 zijn georganiseerd in de Veiligheidsregio Hollands Midden.

In het kader van het oefenbeleid wordt jaarlijks een Multidisciplinair Oefenjaarplan opgesteld. Deze oefenjaarplannen geven concreet invulling aan de oefenvisie zoals beschreven in het Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008.

In hoofdstuk 2 van dit rapport een korte samenvatting gegeven van Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008. De evaluatie van de oefeningen komen aan bod in de daarop volgende hoofdstukken. Hoofdstuk bevat een korte omschrijving van de georganiseerde oefeningen op strategisch niveau, waarna deze als geheel geëvalueerd worden. De georganiseerde oefeningen op tactisch niveau zullen worden omschreven en geëvalueerd in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 zal ingegaan worden op de omschrijving en evaluatie van de georganiseerde oefeningen op operationeel niveau. In de oefencyclus 2005-2008 hebben ook grootschalige multidisciplinaire oefeningen plaatsgevonden. De evaluatie van deze oefeningen komt in het kort aan de orde in hoofdstuk 6. Het antwoord op de vraag of de gestelde oefenbeleidsdoelen zijn behaald wordt gegeven in hoofdstuk 7. Tenslotte worden er in hoofdstuk 8 conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

In de bijlage is per jaar een overzicht opgenomen van het totaal aantal georganiseerde oefeningen uitgesplitst naar discipline.

2. Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008

2.2. Doel oefenbeleidsplan

In het meerjarig oefenbeleidsplan 2005-2008 worden de oefenvoornemens ter voorbereiding op de crisisbeheersing, in het bijzonder de rampenbestrijding, voor de middenlange termijn aangegeven. Het beleidsplan is richtinggevend en kaderstellend voor de invulling van de jaarlijkse oefenplannen. Het doel van dit plan is systematiek aan te brengen in elke activiteit en te zorgen voor afstemming tussen de activiteiten.

Het doel van multidisciplinair oefenen is op adequate en efficiënte wijze vanuit alle kolommen gezamenlijk een ramp of incident aan te kunnen pakken. Oefenen dient hierbij een viertal belangen:

1. Het optimaliseren van de samenwerking

Door multidisciplinaire samenwerkingsoefeningen zullen de diverse hulpverleningsdiensten een betere kijk krijgen op andermans procedures en mogelijkheden. Deze samenwerking wordt veelal niet geoefend ten tijde van de opleiding; zeker voor het bestuurlijk niveau betekent samenwerking met operationele eenheden vaak het aanleren van geheel nieuwe kennis en vaardigheden. Door multidisciplinair oefenen zullen de diensten beter in staat zijn om samen te werken.

2. Het vergroten en op peil houden van eerder geleerde vaardigheden

Tijdens opleidingen krijgen functionarissen een aantal basisvaardigheden aangeleerd. In de praktijk wordt ervaring opgedaan, maar het is onvoorspelbaar welke vaardigheden getraind worden bij praktijkinzetten. Het is dus van belang de basisvaardigheden te blijven trainen. Oefenen biedt de ideale gelegenheid kennis en vaardigheden te toetsen aan de eisen die een (gesimuleerde) situatie stelt.

3. Het leren werken met nieuwe procedures, werkwijzen en/of materialen en materieel

Een oefening is uitermate geschikt om functionarissen na instructie praktisch te leren omgaan met nieuw aangeschaft materiaal of een nieuw ingevoerde procedure. Het gaat in dit geval om een combinatie van leren en opleiden.

4. Het testen en evalueren van procedures

Oefeningen zijn uitstekend geschikt om bestaande procedures te testen en te experimenteren met nieuwe procedures. Aan de hand van de bevindingen kan de procedure bijgesteld worden.

2.3. Doelgroep

Als doelgroep zijn in het Multidisciplinair Oefenbeleidsplan 2005-2008 de functionarissen, die een functie vervullen in de multidisciplinaire teams die in de opschalingssystematiek GRIP, vastgesteld. Bij het vaststellen van het beleidsplan waren de Regionale brandweer Hollands Midden, Politie Hollands Midden, GHOR-bureau Hollands Midden en de gemeenten in Hollands Midden de doelgroep. In de daarop volgende jaren zijn daar een aantal organisaties, zoals het Openbaar Ministerie, het Regionaal Militair Commando West, het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap Rijnland, aan toegevoegd.

Sinds 1 juli 2007 is de herziene GRIP in werking getreden. Deze herziene procedure heeft ertoe geleid dat er voor de gemeenten in 2008 ook oefeningen ten behoeve van het gemeentelijk kernteam zijn toegevoegd aan het Multidisciplinair Oefenjaarplan.

3. Evaluatie strategisch niveau

3.1. Oefeningen voor het Beleidsteam

Jaarlijks wordt voor iedere gemeente een oefening georganiseerd voor een gedeelte van de gemeentelijke crisisorganisatie. De doelstellingen van deze bestuurlijke oefeningen liggen met name op het taakveld van het gemeentelijk beleidsteam.

3.1.1. Korte schets oefenjaar 2005

Er is een melding binnengekomen van een waargenomen gaslucht. Dit wordt bevestigd door de eerste eenheden. Er waren graafwerkzaamheden bezig. Net nadat er naar de bron gezocht wordt, ontstaat een grote explosie. Er vallen een aantal dodelijke en zwaargewonde slachtoffers onder hulpverleners. Ook is er een groot aantal slachtoffers onder de burgers.

De brand, ten gevolge van de explosie, ontwikkelt zich zodanig snel dat brandoverslag plaatsvindt naar gebouwen in de omgeving. Ook ontstaat op diverse plaatsen brand door rondvliegend puin. Het effectgebied is enorm. Er wordt geadviseerd om op te schalen naar GRIP-3.

3.1.2. Korte schets oefenjaar 2006

Het is al een aantal dagen tropisch warm met een temperatuur van boven de 30°C komt. Door kortsluiting in een transformatorhuis is de stroom uitgevallen in de gemeente. Het energiebedrijf heeft gemeld dat deze transformator niet gerepareerd kan worden en dat een nieuwe uit Duitsland moet komen. Dit betekent –mede door de aanhoudende hitte– veel overlast en ook dat gemeentelijke acties zeker nodig zullen zijn. Er wordt geadviseerd om op te schalen naar GRIP-3.

3.1.3. Korte schets oefenjaar 2007

Het is zeer slecht weer. Er is veel regen gevallen die af en toe gepaard gingen met heftige windstoten. Het ziet er naar uit dat deze weersomstandigheden de komende dagen nog gaan aanhouden. De hulpdiensten zijn dan ook druk bezig geweest met diverse hulpvragen.

In de gemeente heeft een ongeval met gevaarlijke stoffen plaatsgevonden, waarbij de stof Broomcyanide is vrijgekomen. Door het regenachtige weer is deze stof gereageerd tot de bijtende en giftige gassen broomwaterstof en cyaanwaterstof, ook wel bekend als blauwzuur. De procedure ongeval gevaarlijke stoffen is opgestart. Bij de meldkamer zijn diverse telefoontjes binnengekomen van omwonenden over een vreemde lucht in de huizen en in de straat. Ook klagen de mensen over duizeligheid, ademnood en hoofdpijn. Hierdoor is besloten sirenes in dat gebied te laten gaan. Hierdoor is GRIP-3 van kracht.

3.1.4. Korte schets oefenjaar 2008

Enige tijd geleden is een veroordeelde zedendelinquent na zijn gevangenisstraf met dwangverpleging vrijgekomen. Het toezichtstraject waarbinnen betrokkene viel is zonder problemen verlopen.

Er is een melding binnengekomen dat er brand is ontstaan in een woning. Dit betreft het woonadres van betrokkene. Deze brand is vermoedelijk ontstaan door brandstichting. Vanwege de bekendwording van het strafrechtelijk verleden van betrokkene is het bij de woning van betrokkene zeer onrustig. Er is sprake van een dreigende situatie. Er wordt opgeschaald naar GRIP-2, waarbij de gemeente wordt geadviseerd het gemeentelijk kernteam bijeen te brengen.

De situatie is verslechterd. De ex-gedetineerde heeft de woning kunnen ontvluchten en heeft met een aantal mededaders een school in gijzeling genomen.

Volgens de eerste berichten hebben zij de toegang gebarricadeerd en onder bedreiging van een vuurwapen een aantal kinderen met hun onderwijzers gegijzeld. Er wordt geadviseerd om op te schalen naar GRIP-3.

3.2. Oefeningen voor het Regionaal Beleidsteam

Volgens het Multidisciplinair Oefenbeleidsplan was de frequentie van oefeningen voor het Regionaal Beleidsteam gesteld op éénmaal per twee jaar. Desalniettemin heeft in 2005 zowel een workshop als een oefening plaatsgevonden.

In 2006 is er, op initiatief van de Commissaris der Koningin en de voorzitters van de vier Veiligheidsregio's gelegen in de Provincie Zuid-Holland, een interregionale oefening georganiseerd. De interregionale bestuurlijke oefening was bedoeld om de coördinatie en afstemming tussen de coördinerend burgemeesters van de vier regio's en de Commissaris der Koningin van de provincie Zuid-Holland te beoefenen.

In 2007 hebben een tweetal oefeningen op GRIP-4 niveau plaatsgevonden, waarbij naast het Regionaal Beleidsteam ook twee gemeentelijke beleidsteams hebben kunnen oefenen.

In 2008 hebben er twee oefeningen plaatsgevonden die in het teken stonden van overstromingsrisico's. In mei is een oefening georganiseerd waarbij naast het Regionaal Beleidsteam ook vijf gemeentelijke beleidsteams hebben geoefend. Deze oefening vloeide voort uit het rampbestrijdingsplan '(Dreiging) dijkdoorbraak Lopiker en Krimpenerwaard'. In november heeft het Regionaal Beleidsteam volgens de nieuwe procedure 'Bestuurlijke coördinatie' deelgenomen aan de landelijke overstromingsoefening 'Waterproef', waarbij het kustscenario centraal stond. Deze kustoefening had de specifieke naam 'Watergolf'.

3.3. Oefeningen voor het gemeentelijk Kernteam

Vanwege de inwerkingtreding van de herziene GRIP per 1 juli 2007 is besloten om in 2008 de reguliere bestuurlijke oefeningen te starten met het gemeentelijk kernteam. Bij het bestaan van de behoefte aan het opstarten van gemeentelijke processen voor "bevolkingszorg" zonder echter de gehele gemeentelijke organisatie (beleidsteam, managementteam en actiecentra) te alarmeren, kan de Operationeel Leider bij GRIP-2 de Burgemeester adviseren een gemeentelijk kernteam (KT) bijeen te laten komen. Het KT bestaat uit de relevante procesverantwoordelijke(n), aangevuld met de voorlichter en de MOV-er. Het team werkt onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester en gemeentesecretaris.

3.4. Evaluatiepunten

- Er is behoefte aan het beoefenen van gemeentelijke processen (verantwoordelijkheid gemeenten).
- De opbouw van de oefeningen moet gericht zijn op van klein naar groot, van basis naar complex en van monodisciplinair naar multidisciplinair.
- Om de leereffectiviteit van de oefeningen te vergroten is behoefte aan meer interventies tijdens de oefeningen.
- De evaluatieverslagen laten vaak lang op zich wachten. Hierdoor worden de beschreven aanbevelingen niet of nauwelijks overgenomen.
- Toewerken naar competentiegericht opleiden, trainen en oefenen verdient aanbeveling.

4. Evaluatie tactisch niveau

4.1. Oefeningen voor het Regionaal Operationeel Team

Het Regionaal Operationeel Team heeft in 2005 en 2006 slechts kunnen deelnemen tijdens de grootschalige multidisciplinaire oefeningen 'Bedrijfsongeval in de tunnel', 'Danceparty' en 'Als een vis in het water'.

2007

In het kader van de implementatie van de herziene procedure GRIP, hebben er vier trainingen plaatsgevonden voor de leden van het ROT. Na een theoretische uiteenzetting met betrekking tot de wijzigingen in de procedure, hebben een aantal van de deelnemers een oefening in de samenstelling van het volledige ROT kunnen oefenen. De overige deelnemers waren enerzijds waarnemer en vormden anderzijds het tegenspel.

2008

Het Regionaal Operationeel Team heeft in 2008 deelgenomen aan de grootschalige multidisciplinaire oefeningen 'Domino Day' en 'Watergolf', welke het kustscenario betrof voor de landelijke oefenweek in het kader van overstromingsrisico's 'Waterproef'.

4.2. Evaluatiepunten

- Er is behoefte aan het beoefenen van het Regionaal Operationeel Team als team, waarbij aandacht moet worden besteed aan de individuele kennis en vaardigheden en de onderlinge samenwerking.
- De opbouw van de oefeningen moet gericht zijn op van klein naar groot, van basis naar complex en van monodisciplinair naar multidisciplinair.
- Toewerken naar competentiegericht opleiden, trainen en oefenen verdient aanbeveling.

5. Evaluatie operationeel niveau

5.2. Oefeningen voor het Commando Plaats Incident

2005

Er hebben acht oefeningen plaatsgevonden voor het CTPI. De oefeningen bestonden uit een table-top oefening, waarbij hetzelfde scenario voor acht CTPI's werd beoefend. Het scenario betrof 'Problemen op de A4'. In 2006 hebben er nog een drietal oefeningen plaatsgevonden volgens dezelfde opzet.

2006

In het kader van de implementatie van het rampbestrijdingsplan HSL en de voorbereidingen voor het in gebruik nemen van het spoor ten behoeve van de HSL, zijn er een 24-tal oefeningen voor de leden van het CTPI / CoPI georganiseerd. Tijdens de oefeningen werd gebruik gemaakt van een virtueel oefensysteem.

2007

In het kader van de implementatie van de herziene procedure GRIP, hebben er tien trainingen plaatsgevonden voor de leden van het CoPI. Na een theoretische uiteenzetting met betrekking tot de wijzigingen in de procedure, hebben de deelnemers in multidisciplinair samengestelde groepen een aantal cases kunnen behandelen.

2008

Er hebben een aantal oefeningen plaatsgevonden in 2007 die zijn uitgevoerd volgens het Multidisciplinair Oefenjaarplan 2008. Het betrof een aantal oefeningen voor het CoPI, waarbij gebruik is gemaakt van een virtueel oefensysteem.

Daarnaast hebben er een aantal monodisciplinaire slotoefeningen, georganiseerd door de regionale brandweer Hollands Midden, plaatsgevonden. Bij drie van deze oefeningen is ervoor gekozen het CoPI te laten deelnemen. Dit aanvullend element is multidisciplinair voorbereid en uitgevoerd.

5.3. *Evaluatiepunten*

- Er is behoefte aan het beoefenen van het Commando Plaats Incident als team, waarbij aandacht moet worden besteed aan de individuele kennis en vaardigheden en de onderlinge samenwerking.
- De opbouw van de oefeningen moet gericht zijn op van klein naar groot, van basis naar complex en van monodisciplinair naar multidisciplinair.
- Toewerken naar competentiegericht opleiden, trainen en oefenen verdient aanbeveling.
- Het werken met een virtueel oefensysteem werkt efficiënt en is zeer effectief. De mogelijkheden voor de aanschaf van een dergelijk systeem dienen overwogen te worden.

6. Evaluatie grootschalige multidisciplinaire oefeningen

6.1. *Oefening "Bedrijfsongeval in de tunnel" op donderdag 14 april 2005*

In 2004 is de oefenstaf begonnen met de voorbereiding voor een oefening op het terrein van de HSL. Deze oefening moest in 2004 gaan plaatsvinden en hiervoor heeft de oefenstaf regelmatig overleg gevoerd met de aannemer Bouygues-Koop. In verband met de druk op de tijdsplanning van de werkzaamheden in de Groene Hart tunnel en mogelijke schadeclaims vanwege het verstoren van de werkzaamheden tijdens een oefening, heeft de oefenstaf besloten om de oefening te verplaatsen naar het jaar 2005. In dat jaar zou de aannemer Bouygues-Koop de werkzaamheden en verantwoordelijkheden voor de tunnel overdragen aan de firma Infrasppeed. Deze overdracht zou in februari 2005 plaatsvinden en de oefening werd gepland voor 14 april 2005. De oefenstaf heeft er daarom voor gekozen om in de overleggen, ter voorbereiding op de oefening, medewerkers van Infrasppeed te betrekken. Uiteindelijk is de overdracht uitgesteld tot na 14 april 2005, zodat niet de firma Infrasppeed maar de firma Bouygues-Koop tijdens de oefening verantwoordelijk was voor de V&G coördinatie. Op het laatste moment is Bouygues-Koop daarom alsnog betrokken bij de voorbereidingen.

De beoefende multidisciplinaire teams waren het kern-ROT en het CTPI.

- De procedure GRIP moet meer onder de aandacht worden gebracht van de bij deze procedure betrokken functionarissen.
- Alle operationele functionarissen dienen zich te houden aan de afspraken m.b.t. werken met C2000 apparatuur. Omdat het werken met C2000 in de praktijk voor sommige functionarissen (nog) niet of nauwelijks voorkomt, is het aan te bevelen bij alle in aanmerking komende oefeningen extra aandacht te besteden aan C2000
- Er moet aandacht worden besteed aan het loggen van informatie. Door veelvuldig onderling GSM verkeer wordt informatie niet gelogd. Door gebruik te maken van C2000 apparatuur wordt dit probleem ondervangen. Men moet hier meer gebruik van gaan maken.
- Meer samenwerking tussen brandweer, politie en GHOR door bijvoorbeeld regelmatig met elkaar te oefenen, kan leiden tot betere inzichten in elkaars processen.
- De locatie van het kern-ROT in de CMK moet nogmaals worden bekeken, omdat het in de CMK onrustig is.
- De leden van het kern-ROT en het CTPI moeten duidelijke afspraken maken over de tijden dat men in overleg treedt.

6.2. Oefening "Danceparty" op dinsdag 7 juni 2005

Oefening in discotheek City Life, Nieuwdorperweg 44 in Reeuwijk.

De oefening was al in 2003 gepland, maar werd op de dag van de oefening afgelast vanwege de slechte weersomstandigheden. Er waren dus al vele voorbereidingen getroffen. De oefenstaf heeft daarom besloten om deze oefening in 2005 wederom op de agenda te zetten.

De beoefende multidisciplinaire teams waren het kern-ROT en het CTPI.

- De procedure GRIP moet meer onder de aandacht worden gebracht van de bij deze procedure betrokken functionarissen.
- Er moet aandacht worden besteed aan het loggen van informatie. Door veelvuldig onderling GSM verkeer wordt informatie niet gelogd. Door gebruik te maken van C2000 apparatuur wordt dit probleem ondervangen. Men moet hier meer gebruik van gaan maken.
- Er moet meer samengewerkt worden tussen brandweer, politie en GHOR door bijvoorbeeld regelmatig met elkaar te oefenen, kan leiden tot betere inzichten in elkaars processen.

6.3. Oefening "Als een vis in het water" op maandag 29 mei 2006

Oefening op het water, met het incidentenbestrijdingsplan Braassemermeer in Roelofarendsveen als basis.

De oefening op de Braassemermeer "Als een vis in het water" was niet opgenomen in het multidisciplinaire oefenjaarplan 2006. Deze oefening is in de plaats gekomen voor de geplande oefening bij DRAKA in Hillegom. Door een zeer grote brand bij DRAKA aan het begin van het jaar 2006 en door andere omstandigheden is, na overleg met gemeente Hillegom, besloten om de oefening DRAKA naar 2007 te verplaatsen.

De beoefende multidisciplinaire teams waren het kern-ROT en het CTPI.

- De incidentbestrijdingsplan Braassemermeer is beoefend, wat heeft geleid tot een aantal aanpassingen en aanvullingen op het plan.
- De leden van de multidisciplinaire teams hebben kunnen werken volgens de procedure GRIP en werkprocessen RCC. De deelnemers hebben hierdoor inzicht gekregen in de opschalingsmethodiek en aanvullingen kunnen doen op de invulling van de werkprocessen RCC.

6.4. Systeemtest HSL "Onderweg" op dinsdag 20 maart 2007

Deze oefening maakte onderdeel uit van de voorbereidingen op de incidentbestrijding HSL. De oefening, ook wel systeemtest genoemd, is het sluitstuk van het traject OTO (Opleiden Trainen Oefenen) HSL in de regio Hollands Midden. Tevens is deze systeemtest representatief voor de werking van de systeemtestonderwerpen, welke in het kader van project Railplan zijn opgesteld voor het gehele tracé van de HSL in Nederland.

De beoefende multidisciplinaire teams waren het gemeentelijk beleidsteam, het ROT en het CoRT.

- Organiseer meer oefeningen voor de functionarissen van het CoRT en het ROT, waarbij de nadruk ligt op het verkrijgen van de juiste gezamenlijke beeldvorming. Dit kan door Virtual Reality trainingen te organiseren of tabletop oefeningen (papier oefeningen). Deze oefeningen vergen, qua organisatie, minder tijd dan operationele oefening, maar hebben een hoog rendement.
- Maak eenduidige afspraken over het delen van gezamenlijke informatie met CoRT, ROT, CMK en BT en over welke kanalen dit plaatsvindt.
- Besteed aandacht voor de noodzaak om nabij het incident (in de tunnel) multidisciplinair afspraken te maken over de gezamenlijke incidentbestrijding. Neem dit vervolgens op in het rampbestrijdingsplan.
- Maak een operationele samenvatting van het rampbestrijdingsplan.
- Breidt het ROT uit met ondersteunende functionarissen, zodat er een borging kan ontstaan in de uitwisseling van informatie tussen BT, ROT en CoRT.

6.5. Oefening "Nachtmerrie" op maandag 16 oktober 2007

Oefening, met het multidisciplinair objectplan Draka Interfoam b.v. in Hillegom, als basis. Door een zeer grote brand bij DRAKA aan het begin van het jaar 2006 en door andere omstandigheden is, na overleg met gemeente Hillegom, besloten om de oefening DRAKA van 2006 naar 2007 te verplaatsen.

De beoefende multidisciplinaire teams waren het gemeentelijk kernteam van Hillegom, het ROT en het CoPI.

- De rol van leider CoPI is nieuw. Alle HOvD'en moeten voor deze nieuwe rol een training krijgen, zodat allen hetzelfde beeld hebben van de invulling leider CoPI. Zolang er geen apart piket is voor leider CoPI is training van de HOvD gewenst.
- De samenstelling van het ROT is nieuw. Er zijn een aantal nieuwe functionarissen toegevoegd. Deze personen dienen meer geïnformeerd, getraind en gecoacht te worden in hun functie.
- Het gebruik van een rampbestrijdingsplan / objectplan moet bij alle operationeel leidinggevenden onder de aandacht worden gebracht. In een dergelijk plan dient een operationele samenvatting opgenomen te worden.
- De werkprocessen van het RCC dienen zorgvuldig geëvalueerd te worden. Ook dienen de beschikbare middelen in de diverse ruimten geoptimaliseerd te worden.

6.6. Oefening "Chloorspoor" op maandag 14 januari 2008

Oefening, met het intergemeentelijk rampbestrijdingsplan Chloortransport, als basis. Er is gekozen voor het oefenen op een locatie op het rangeerterrein bij het treinstation in Gouda. Deze oefening heeft plaatsgevonden in 2008, maar is uitgevoerd volgens het Multidisciplinair Oefenjaarplan 2007.

De beoefende multidisciplinaire teams waren het gemeentelijk kernteam van Gouda, het ROT en het CoPI.

- Zorg eerst dat je een aantal zaken monodisciplinair op de rails hebt en ga dan pas multidisciplinair afstemmen. Tevens dient er efficiënter vergaderd te worden. Door meer te oefenen weten de deelnemers aan het CoPI welke informatie van hen verwacht wordt.
- De rol van leider CoPI moet worden geëvalueerd. De HOvD brandweer heeft de taak om deze functie invulling te geven. In de praktijk blijkt dat de functie van leider CoPI een meerwaarde is, maar vervolgens de rol van HOvD brandweer onduidelijk wordt. Onderzocht moet worden of er een aparte piketfunctie voor leider CoPI moet worden ingesteld.
- Het rampbestrijdingsplan dient een implementatie te ondergaan om de personen die ermee moeten werken er bekend mee te maken. Daarnaast is het gebruik van een dergelijk plan niet handig in het veld: er is behoefte aan een operationele samenvatting van maximaal twee A4-tjes.
- Besteedt wel –in overleg met het ROT- aandacht aan voorlichting. Al beslis je alleen al dat je media op afstand zult houden. Zorg dat er een voorlichter in het veld komt, die de boodschap afstemt met het ROT/gemeente.
- Zorg ervoor dat gevalideerde informatie beschikbaar is voor de overige teams, zodat het gezamenlijk gedeeld beeld eerder kan worden gevormd.
- De werkprocessen van het RCC dienen zorgvuldig geëvalueerd te worden. Ook dienen de beschikbare middelen in de diverse ruimten geoptimaliseerd te worden.

6.7. Oefening "Waarde(n)Vol" op donderdag 15 mei 2008

Oefening, met het Rampbestrijdingsplan '(Dreiging) dijkdoorbraak Lopiker en Krimpenerwaard' (Dijkkring 15), als basis. Deze oefening heeft gedurende een dag plaatsgevonden waarbij de dag werd opgedeeld in drie delen. Het ochtendgedeelte betrof een bestuurlijke oefening, het middagedeelte een operationele oefening en het avondgedeelte een informatiebijeenkomst voor operationeel leidinggevenden. Deze dag werd in samenwerking met het Hoogheemraadschap Schieland en de

Krimpenerwaard, de Nederlandse Reddingsbrigades en het Regionaal Militair Commando West georganiseerd.

- Neem in de oefeningen van het RBT, BT, ROT en CoPI de competenties samenwerken en communiceren op als leer- en oefendoelen.
- Implementeer voor de crisisteams checklists per scenario of maak vaste vergaderagenda's, waarin duidelijk de BOB methode naar voren komt.
- In de GRIP kan een verbeteringslag gemaakt worden door vast te laten leggen dat in GRIP 4 het RBT leidend is en de lokale uitvoering bij het GMT wordt belegd. Concreet betekent dit dat het gemeentelijk beleidsteam niet bestaat en de burgemeester zich kan voegen in het RBT. Laat het RBT op een vaste locatie bijeenkomen, zorg dat alle benodigde faciliteiten en functionaliteiten daar aanwezig zijn.
- Beoordeel de omvang, inhoud en bekendheid van het rampbestrijdingsplan onder de functionarissen en maak voor deze functionarissen checklists die voor hen de meest elementaire informatie bevatten.
- Het inzetten van het CoPI dient beperkt te worden tot een bron, die met de beperkte middelen beheersbaar is.
- In de voorbereidingsfase is een duidelijke taakverdeling en afspraken over deadlines noodzakelijk. De grootte van de oefenorganisatie inclusief tegenspel dient realistisch te zijn ten opzichte van de grootte van de oefening. De beschikbaarheid dient door alle disciplines gegarandeerd te worden.

6.8. Oefening "Domino Day" op donderdag 23 oktober 2008

Oefening, met het Rampbestrijdingsplan Bio Science Park in Leiden, als basis.

- Het rampbestrijdingsplan dient een implementatie te ondergaan om de personen die ermee moeten werken er bekend mee te maken. Daarnaast is het gebruik van een dergelijk plan niet handig in het veld: er is behoefte aan een operationele samenvatting van maximaal twee A4-tjes.
- Zorg dat je deskundigheid in je CoPI haalt. In dit geval een bedrijfsdeskundige. Maak een lijst met aandachtspunten voor het CoPI welke nagelopen kan worden.
- Onderzoek in hoeverre de vergadercyclus van het ROT en het CoPI synchroom kunnen gaan lopen.
- Een aantal punten zijn nog niet verankerd in de uitvoering van de taak van het ROT. In deze oefening betrof dat voornamelijk:
 - het maken van een SITRAP
 - scenariodenken
 - structuur in vergadercyclus

Door de leden van het ROT vaker de gelegenheid te geven om te oefenen, kan er een automatisme in handelen ontstaan. De oefeningen dienen dan gericht te zijn op het ROT en voldoende begeleid te worden om de doelstellingen te behalen.

- Hanteer dezelfde alarmeringsprocedures die ook bij reële incidenten wordt gehanteerd.
- Zorg er voor dat de gemeentelijke organisatie bekend is met de genomen besluiten. Dit biedt handelingsperspectieven op operationeel niveau.
- Onduidelijkheid omtrent sommige deelprocessen of onderdelen hiervan. Zorg ervoor dat de inhoud van de processen tussen de oren komt.
- Probeer een oefenomgeving te creëren die gelijk is aan de operationele omgeving. Als dit niet mogelijk is dient een andere vorm van oefenen voor de CMK te worden geïntroduceerd.

6.9. Oefening 'Watergolf' op donderdag 30 en vrijdag 31 oktober en maandag 3 november 2008

Oefening, met de voorbereidingen voor het rampbestrijdingsplan voor Dijkkring 14, als basis. Deze oefening heeft gedurende drie dagen plaatsgevonden. Deze dagen werden in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland georganiseerd.

- Implementeer voor de crisisteams checklists per scenario en maak vaste vergaderagenda's, waarin duidelijk de fasen beeld-, oordeels- en besluitvorming aan de orde komt.
- Neem in oefeningen de competentie 'analyseren' als oefendoel om onderscheid te kunnen maken tussen feitelijke informatie en aannames.
- Een aanbeveling in deze is dat niet alleen informatie moet worden verzameld en verstrekt maar ook de tussenliggende stap, de vertaling naar relevantie en verificatie, moet plaatsvinden. (Dit is op basis van de ervaringen op donderdag 30 oktober 2008 wel toegepast door het toewijzen van een extra functionaris aan de sectie informatievoorziening op vrijdag 31 oktober 2008.)
- Er dient gezocht te worden naar een geschikte ruimte voor het RBT. Deze dient uitgerust te zijn met de benodigde middelen en het ondersteuningsteam dient hierop getraind te worden.
- Door meer proactief op zoek te gaan naar de informatie krijgt men meer grip. Ook het gebruik van CEDRIC is hier onderdeel van. Regionaal zal de sectie informatiemanagement ingericht moeten worden en de functies op alle niveaus georganiseerd moeten worden. Kijk ook naar een format om zo optimaal mogelijk gebruik te kunnen maken van de informatievoorziening en advisering vanuit het ROT.
- Zorg hierbij voor een nauwe samenwerking tussen voorzitter en notulist voor een complete beeldvorming. Daarbij is het wenselijk om de genomen besluiten duidelijk te formuleren zodat voor alle deelnemers er duidelijkheid is en dat er ook adequaat gelogd kan worden.
- Zorg dat er op een centrale en overzichtelijke manier genotuleerd wordt en dat er een duidelijke besluitenlijst zichtbaar is. Dit maakt dat er een uniform centraal beeld is voor alle deelnemers.
- In een volgende oefening zouden het ROT en RBT tegelijkertijd geoefend kunnen worden om de wisselwerking optimaal te kunnen testen. Ook verdient het aanbeveling vaker met de andere partners te oefenen.
- Zorg voor een goede balans tussen nationale, regionale en lokale dilemma's en een goed afgewogen besluitvorming.
- In de regio Hollands Midden zal de meerwaarde voor de inrichting en invulling van deze functie in het ROT nader bekeken moeten worden. Er zullen dan ook duidelijke afspraken moeten worden gemaakt over de functieomschrijvingen van zowel de communicatieadviseur van het ROT en het RBT.

7. Behalen van de oefenbeleidsdoelen

In dit hoofdstuk wordt per oefenbeleidsdoel kort ingegaan op het behalen daarvan in de beleidscyclus 2005-2008.

1. Het optimaliseren van de samenwerking

In de oefenbeleidscyclus 2005-2008 is de samenwerking tussen de diverse disciplines in sterke mate geoptimaliseerd. Er is meer bekendheid met de processen van de andere 'kolommen' en het netwerk groeit gestaag.

2. Het vergroten en op peil houden van eerder geleerde vaardigheden

Er is onvoldoende aandacht besteed aan de individuele vaardigheden. Daarnaast zijn er in de periode 2005-2008 inspanningen verricht om een efficiënte crisisorganisatie neer te zetten. Dit betekent dat de benodigde vaardigheden voor het functioneren in teamverband nog niet zijn 'ingeslepen'.

De geoefendheid van functionarissen in de crisisorganisatie van de Veiligheidsregio Hollands Midden is echter niet voldoende meetbaar omdat er vooraf geen criteria zijn geformuleerd ten aanzien van het vereiste basisoniveau en het verwachte eindniveau.

3. Het leren werken met nieuwe procedures, werkwijzen en/of materialen en materieel

In de oefenbeleidscyclus 2005-2008 zijn diverse nieuwe procedures en werkwijzen geïntroduceerd en beoefend. Ook is in de loop van 2007 een nieuw berichtenuitwisselingssysteem, MultiTeam, uitgerold in de regio. Het leereffect van het beoefenen van procedures en werkwijzen kan beter tot uiting komen als er gekozen wordt voor een opbouw in het oefenen. Wanneer functionarissen in eerste instantie de mogelijkheid hebben een nieuwe procedure of werkwijze individueel of per team te kunnen beoefenen, dan kan in een later stadium dit in grootschalig verband beoefend worden. Het rendement van het implementeren van een nieuwe procedure of werkwijze is dan het meest optimaal.

4. Het testen en evalueren van procedures

De evaluatiepunten uit een oefening, die betrekking hebben op de werkbaarheid van een procedure zou meer geborgd moeten worden. Dit is nog onvoldoende tot stand gekomen.

8. Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden puntsgewijs suggesties gedaan voor de Multidisciplinaire Oefenbeleidscyclus 2009-2012.

Conclusie	Aanbeveling	Verantwoordelijke	Termijn
In de loop van de beleidscyclus is meer aandacht besteed aan het individueel beoefenen van de teams. Er is meer behoefte aan een opbouw in het oefenen.	De beleidscyclus dient zodanig opgezet te worden, dat de opbouw loopt van klein naar groot, van eenvoudig naar complex en van monodisciplinair naar multidisciplinair.	Werkgroep MDOTO	2009
Het leereffect van oefeningen is het hoogst op het moment van oefenen en direct na het oefenen. In de beleidscyclus 2005-2008 is niet of nauwelijks gebruik gemaakt van tussentijdse interventies. Ook waren de opgestelde evaluatieverslagen pas na een aantal weken beschikbaar.	Om de leereffectiviteit te vergroten is er behoefte aan meer interventies op basis van feedback tijdens en na het oefenen. Door het volgen van cursussen kunnen functionarissen die de oefeningen begeleiden dit op een effectieve wijze invullen. Dit betekent dat er gecertificeerde oefenleiders en waarnemers ingezet moeten worden bij de diverse oefeningen. Ook wordt het lerend vermogen verhoogd als de (concept)evaluatieverslagen op korte termijn worden verstuurd. Een eenduidige evaluatiesystematiek moet gehanteerd worden.	Werkgroep MDOTO	2009 / 2010
Buiten de feedback en evaluatie van de prestaties van de teams is behoefte aan een meer persoonlijke terugkoppeling van de 'competenties' van de individuele leden.	Voor iedere crisisfunctionaris dient een competentieprofiel opgesteld te worden ten behoeve van het functioneren tijdens crises. Hieruit kan een concrete invulling worden gegeven aan competentiegericht oefenen. Op deze wijze kan gericht en persoonlijk advies worden gegeven op het individueel handelen.	Werkgroep MDOTO	2009
Het werken met een virtueel oefensysteem werkt efficiënt en is zeer effectief.	De mogelijkheden voor de aanschaf van een dergelijk systeem dienen omschreven en overwogen te worden.	Werkgroep MDOTO	2008 / 2009

De plannen en procedures die omschrijven hoe functionarissen en teams tijdens incidenten en crises dienen te functioneren zouden een implementatietraject moeten ondergaan. Daarnaast zou de operationele samenvatting op eenvoudige wijze te raadplegen moeten zijn.	Zorg ervoor dat de systematiek van het opstellen van plannen en procedures zoveel mogelijk aan elkaar gelijk is en voorzien is van een operationele samenvatting. De vastgestelde plannen en procedures dienen daarnaast een belangrijk onderdeel te zijn van het OTO (Opleiden, Trainen en Oefenen) –traject ten behoeve van de implementatie en evaluatie.	Werkgroep MDOTO / Werkgroep MDOP	2009 / 2010
Operationele informatievoorziening is één van de voorwaarden voor het optimaal functioneren van de teams afzonderlijk en onderling.	Maak eenduidige afspraken over het delen van gezamenlijke informatie en over welke kanalen dit plaatsvindt en borg dit op de juiste wijze in het OTO-traject.	Werkgroep MDO / Werkgroep MDI	2008 / 2009
In 2008 zijn een aantal oefeningen in samenwerking met diverse partners georganiseerd.	De samenwerking met de diverse partners op het gebied van OTO moet geïntensiveerd worden.	Werkgroep MDOTO	2009

Bijlagen

Hieronder vindt u een overzicht van het totaal aantal georganiseerde oefeningen door functionarissen in multidisciplinaire teams.

Functionaris	Team	2005
Gemeente	Totaal	35
Burgemeester	BT	35
Gemeentesecretaris	BT	35
MOV	BT	35
Hoofd Voorlichting	BT	35
Procesverantwoordelijke	MT	35
Coördinerend Burgemeester	RBT	0
Brandweer	Totaal	49
Hoofdofficier van Dienst	Totaal	10
	<i>CTPI-1</i>	10
	<i>CTPI-2</i>	0
	<i>CoRT</i>	0
	<i>meetplanleider</i>	0
Commandant van Dienst	Totaal	4
	<i>kernbezetting ROT</i>	4
	<i>ROT</i>	0
Lokaal Commandant	BT	35
Regionaal Commandant	RBT	0
Politie	Totaal	49
Officier van Dienst	CTPI-1	10
Teamchef	Totaal	0
	<i>CTPI-2</i>	0
	<i>CoRT</i>	0
Algemeen Commandant	Totaal	4
	<i>kernbezetting ROT</i>	4
	<i>ROT</i>	0
Districtschef	BT	35
Korpschef	RBT	0
GHOR	Totaal	49
Officier van Dienst	CTPI-1	10
Commandant van Dienst	Totaal	0
	<i>CTPI-2</i>	0
	<i>CoRT</i>	0
Hoofd Sectie GHOR	Totaal	4
	<i>kernbezetting ROT</i>	4
	<i>ROT</i>	0
RGF	Totaal	35
	<i>BT</i>	35
	<i>RBT</i>	0
Multidisciplinair	Totaal	4
Coördinator GMK/CMK	Totaal	2
Centralist GMK/CMK	Totaal	0

Figuur 1 Oefeningen 2005

Functionaris	Team	2006
Gemeente	Totaal	32
Burgemeester	BT	31
Gemeentesecretaris	BT	31
MOV	BT	31
Hoofd Voorlichting	BT	31
Procesverantwoordelijke	MT	31
Coördinerend Burgemeester	RBT	1
Brandweer	Totaal	47
Hoofdofficier van Dienst	Totaal	11
	<i>CTPI-1</i>	8
	<i>CTPI-2</i>	2

Functionaris	Team	2006
	CoRT	0
	meetplanleider	1
Commandant van Dienst	Totaal	4
	kernbezetting ROT	0
	ROT	4
Lokaal Commandant	BT	31
Regionaal Commandant	RBT	1
Politie	Totaal	46
Officier van Dienst	CTPI-1	8
Teamchef	Totaal	2
	CTPI-2	2
	CoRT	0
Algemeen Commandant	Totaal	4
	kernbezetting ROT	0
	ROT	4
Districtschef	BT	31
Korpschef	RBT	1
GHOR	Totaal	46
Officier van Dienst	CTPI-1	8
Commandant van Dienst	Totaal	2
	CTPI-2	2
	CoRT	0
Hoofd Sectie GHOR	Totaal	4
	kernbezetting ROT	0
	ROT	4
RGF	Totaal	32
	BT	31
	RBT	1
Multidisciplinair	Totaal	10
Coördinator GMK/CMK	Totaal	2
Centralist GMK/CMK	Totaal	8

Figuur 2 Oefeningen 2006

Functionaris	Team	2007
Gemeente		
Burgemeester	BT	29
Gemeentesecretaris	BT	29
MOV	BT	29
Hoofd Voorlichting	BT	29
Procesverantwoordelijke	MT	29
Coördinerend Burgemeester	RBT	2
	Totaal	31
Brandweer		
Hoofdofficier van Dienst	CoPI	10
	Meetplanleider	2
	Totaal	12
Commandant van Dienst	ROT	4
Lokaal Commandant	BT	29
Regionaal Commandant	RBT	2
	Totaal	47
Politie		
Officier van Dienst	CoPI	10
Algemeen Commandant	ROT	4
Districtschef	BT	29
Korpschef	RBT	2
	Totaal	45
GHOR		
Officier van Dienst	CoPI	10
(Commandant van Dienst)		
Hoofd Sectie GHOR	ROT	4
RGF	BT	29
	RBT	2

Functionaris	Team	2007
	Totaal	31
	Totaal	45
Multidisciplinair		
Coördinator GMK/CMK	Totaal	2
Centralist GMK/CMK	Totaal	8
	Totaal	10

Figuur 3 Oefeningen 2007

Functionaris	Team	2008
Gemeente		
Burgemeester	BT	29
Gemeentesecretaris	BT	29
MOV	BT	29
Hoofd Voorlichting	BT	29
Procesverantwoordelijke	MT	29
Coördinerend Burgemeester	RBT	2
	Totaal	31
Brandweer		
Hoofdofficier van Dienst	CoPI	10
	<i>Meetplanleider</i>	1
	Totaal	11
Commandant van Dienst	ROT	4
Lokaal Commandant	BT	29
Regionaal Commandant	RBT	2
	Totaal	46
Politie		
Officier van Dienst	CoPI	10
Algemeen Commandant	ROT	4
Districtschef	BT	29
Korpschef	RBT	2
	Totaal	45
GHOR		
Officier van Dienst (Commandant van Dienst)	CoPI	10
Hoofd Sectie GHOR	ROT	4
RGF	<i>BT</i>	29
	<i>RBT</i>	2
	Totaal	31
	Totaal	45
Openbaar Ministerie		
HOvJ	<i>BT</i>	29
	<i>RBT</i>	2
	Totaal	31
Multidisciplinair		
Coördinator GMK/CMK	Totaal	2
Centralist GMK/CMK	Totaal	8
	Totaal	10

Figuur 4 Oefeningen 2008